ECLI:LV:ZRT:2023:1212.19510019523.2.S
Krimināllieta Nr. 19510019523
Lietvedības Nr. K73-0662-23/36

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Jēkabpilī 2023. gada 12. decembrī

Zemgales rajona tiesa,
tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis Ramiro Grandāns,
piedaloties prokuroram Jānim Butleram,
aizstāvim Zigurdam Brokam,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu

/pers. A/, personas kods /personas kods/,

apsūdzībā pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

[1] /pers. A/ izdarīja zādzību nelielā apmērā, un konkrēti:
2023. gada 30. janvārī ap pulksten 14.00 /pers. A/, būdams alkohola ietekmē, iegāja SIA "/Nosaukums/" veikalā "/Nosaukums/" /adrese/, kur brīvi piekļūstot, no tirdzniecības plaukta paņēma SIA "/Nosaukums/" piederošās preces - divas pudeles Rīgas melnā balzāma, katru 9,69 *euro* vērtībā. /pers. A/, atrodoties tirdzniecības zālē, mantkārīgu motīvu vadīts, nolūkā izdarīt zādzību, paslēpa paņemtās balzāma pudeles savas virsjakas kabatās un atstāja veikala telpas, veikala kasē par minētajām precēm nesamaksājot, tādējādi izdarot SIA "/Nosaukums/" piederošo preču - divu pudeļu Rīgas Melnā balzāma, ar kopējo vērtību 19,38 *euro*, slepenu nolaupīšanu (zādzību), un nodarot cietušajai SIA "/Nosaukums/" mantisko zaudējumu 19,38 *euro* apmērā.
Ar šādām savām darbībām /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzēto mazāk smago noziegumu.

Motīvu daļa

[2] Kriminālprocesa likuma (turpmāk – KPL) 464. pants noteic, ka krimināllietu par krimināpārkāpumu, mazāk smagu noziegumu un smagu noziegumu, par kuru paredzēts brīvības atņemšanas sods līdz pieciem gadiem, tiesa var iztiesāt bez apsūdzētā piedalīšanās, ja apsūdzētais atkārtoti bez attaisnojoša iemesla neierodas uz tiesas sēdi vai ir iesniedzis tiesai lūgumu par krimināllietas iztiesāšanu bez viņa piedalīšanās. Krimināllietu tiesa var iztiesāt, ja tiesas sēdē piedalās aizstāvis.
Ņemot vērā, ka apsūdzētais /pers. A/ atkārtoti bez attaisnojoša iemesla neieradās uz tiesas sēdi, arī lēmumu par viņa piespiedu atvešanu uz tiesu nevarēja izpildīt, jo policijai viņa atrašanās vieta nav zināma (*lietas uzziņas lapa, 58.-59., 64. lapa*), tiesa nolēma krimināllietu iztiesāt bez apsūdzētā /pers. A/ piedalīšanās saskaņā ar KPL 464. panta nosacījumiem.

[3] Tiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. A/ vaina viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā, kas izdarīts 2023. gada 30. janvārī ap pulksten 14.00 ir pilnīgi pierādīta ar krimināllietā iegūtajiem pierādījumiem, tostarp ar cietušās pilnvarotā pārstāvja un liecinieka liecībām, videonovērošanas ierakstu, /pers. A/ paskaidrojumu un liecībām.
[3.1] Cietušās pilnvarotā pārstāve /pers. B/ tiesā apstiprināja pirmstiesas kriminālprocesa liecībās sniegtās ziņas par to, ka viņa videonovērošanas kameras redzēja, ka jauns vīrietis paņem alkohola pudeli "Balzāms", no tās noplēš pielīmēto aizsardzības uzlīmi un to ieliek sev kabatā. Pēc tam ar otru pudeli izdarīja to pašu. Tad vīrietis devas uz kases zonu un pagāja garām kasei, bet par preci nesamaksāja. Par redzēto ziņoja apsargam /pers. C/, kurš jaunieti aizturēja. Vēlāk izsauca pašvaldības policiju un jaunietis tika nogādāts policijā (*lietas 10.-11. lapa*).
[3.2] Ar liecinieka /pers. D/ liecībās sniegtajām ziņām apstiprinās, ka 2023. gada janvārī (datumu precīzi neatceras) ap pulksten 14.00, pildot dienesta pienākumus kā apsardzes darbinieks, kad viņu pasauca /pers. B/, lai paskatās videonovērošanas kameras, kurās redzēja, ka jauns vīrietis paņem alkohola pudeli "Balzāms", no tās noplēš pielīmēto aizsardzības uzlīmi un to ieliek sev kabatā. Pēc tam ar otru pudeli izdarīja to pašu. Tad vīrietis devas uz kases zonu un pagāja garām kasei, bet par preci nesamaksāja. Viņš piegājis pie vīrieša un teicis, lai tas seko lieciniekam uz apsardzes telpu. Vīrietis nevēlējās sekot viņam. Liecinieks kopā ar /pers. B/, pielietojot spēku, vīrieti aizveda uz apsardzes telpu. Vīrietis izvilka no vējjakas kabatas divas alkohola pudeles "Balzāms". Tika izsaukta policija un vīrietis nogādāts policijā (*lietas 14.-15. lapa*).
[3.3] Ar pašvaldības policijas darbinieka /pers. E/ liecībām, no kuram redzams, ka 2023. gada 30. janvārī pulksten 14.25 tika saņemts izsaukums doties uz veikalu /Nosaukums/. Ierodoties notikuma vietā, veikala apsardzes darbinieks pateica, ka vīrietis nozadzis divas pudeles "Rīgas Balzāms". Tika noskaidrota personība – /pers. A/ (*lietas 20.lapa*).
[3.4] Ar policijas darbinieka /pers. F/ dienesta ziņojumu, no kura redzams, ka 2023.gada 30.janvārī pulksten 14.30 tika saņemts izsaukums doties

uz veikalu */Nosaukums/*, kur apsardzes darbiniekiem nepieciešama palīdzība pret agresīvu personu. Ierodoties notikuma vietā, no apsardzes darbiniekiem uzzinājis, ka persona centusies no veikala iznest divas pudeles "Rīgas Balzāms". Tika noskaidrota personība – /pers. A/ (*lietas 20. lapa*).

[3.5] Ar /pers. A/ pirmstiesas kriminālprocesa liecībās sniegtajām ziņām pierādīts, ka viņš 2023. gada 30. janvārī ap pulksten 11.00 atbrīvojies pēc soda izciešanas no ieslodzījuma vietas. Iedzēris pāris alus un devies uz veikalu */Nosaukums/*, kur paņēmis divas pudeles alkohola, bet aizmirsis samaksāt. Viņu aizturēja un izsauca policiju. Atzīst faktiskās darbības. Neatzīst juridisko kvalifikāciju, jo, viņaprāt, viņš vēlējies preci pirkt, bet aizmirsis samaksāt (*lietas 23., 39. lapa*).

[3.6] No SIA "/Nosaukums/" veikala */Nosaukums/* 2023. gada 30. janvāra iesnieguma par izdarīto noziedzīgo nodarījumu redzams, ka no veikala 2023. gada 30. janvārī ap pulksten 14.12 tika nozagtas apsūdzībā minētās preces, par kopējo vērtību 19,38 *euro* (*lietas 2.-4. lapa*).

[3.7] No 2023. gada 25. februāra videoieraksta, kas izņemts no SIA "/Nosaukums/" veikala */Nosaukums/*, redzams, ka apsūdzētais /pers. A/ no veikala nozog apsūdzībā minētās preces (*lietas 18., 19. lapa*).

[3.8] Tiesa netic apsūdzētā liecībām par to, ka viņš vēlējās šīs preces nopirkt, bet tikai aizmirsis par tām samaksāt. Viņa liecības ir pretrunā cietušās pārstāves un liecinieka liecībām, no kurām izriet, ka viņš iznīcinājis aizsardzības zīmi. Tas liecina, ka viņš vēlējies šīs preces no veikala iznest tādā veidā, lai drošības sistēma to nefiksētu, proti, slēpti. Tas liecina par viņa prettiesisko nodomu. Turklāt, gadījumā, ja viņš vēlējās par preci samaksāt, tad viņš to varēja darīt pēc tam, kad tika aizturēts. Taču viņš atteicās to darīt, turklāt pretojās apsardzes un policijas darbiniekiem. Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā apsūdzētais noliedz savu vainu ar nolūku, lai izvairītos no atbildības un soda.

[3.9] Novērtējot visus lietā iegūtos pierādījumus kopumā un savstarpējā saistībā, tiesa atzīst, ka ar cietušās pārstāves /pers. B/, liecinieka /pers. D/ liecībām un videoierakstu apstiprinās, ka apsūdzībā norādītā vietā un laikā /pers. A/ veikalā no plauka paņēma divas, vienu pēc otras, pudeles "Rīgas Balzāms", noplēsa pielīmēto aizsardzības uzlīmi, ielika tās sev kabatā, un izgāja cauri veikala kasei, par preci nesamaksājot.

Rezumējot, tiesa atzīst, ka lietā iegūtie, iztiesāšanā pārbaudītie un šajā spriedumā norādītie apsūdzības pierādījumi ir ticami, attiecināmi un pietiekami. Tiesa a t z ī s t, ka /pers. A/ izdarītā noziedzīga nodarījuma kvalifikācija pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas ir pareiza un par izdarīto noziedzīgo nodarījumu apsūdzētais ir sodāms.

[4] Tiesa /pers. A/ nekonstatē atbildību mīkstinošos apstākļus saskaņā ar Krimināllikuma 47. pantu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48 panta pirmās daļas 1. un 12. punktu par atbildību pastiprinošiem apstākļiem atzīstams tas, ka noziedzīgs nodarījums veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu, jo izdarīts sodāmības laikā pēc Zemgales rajona tiesas 2023. gada 19. janvāra lēmuma, un izdarīts alkohola reibumā.

[5] Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā noteikts, ka soda mērķis ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otro un trešo daļu tiesa, nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību, bet, nosakot soda mēru, – atbildību pastiprinošos un mīkstinošos apstākļus.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka ziņas, kas raksturo personību un kurām ir krimināltiesiska nozīme, skar četrus cilvēka dzīves un darbības aspektus: 1) fizisko stāvokli, 2) psihisko stāvokli, 3) sociālo statusu, 4) tiesisko statusu, un to izvērtēšana ļauj, no vienas puses, noskaidrot personas noziedzīgās uzvedības cēloņus, tās noziedzīgo tieksmju stabilitāti, bet, no otras puses, noteikt maksimāli lietderīgo soda veidu, lai sasniegtu tā mērķi. Personas, kura izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, fizisko stāvokli raksturo dzimums, veselības stāvoklis, invaliditāte, grūtniecība, kam var būt izšķiroša nozīme izvēloties soda veidu. Personības sociālo statusu raksturo ģimenes stāvoklis, apgādājamo personu dzīvesveids, attieksme pret darbu un mācībām, sadzīves normu ievērošana, uzvedība dažādās dzīves situācijās un citi apstākļi, kam var būt nozīme taisnīga soda noteikšanā (*sal. Krastiņš U., Liholaja V. Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I-VIII2 nodaļa). Trešais papildinātais izdevums. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2021, 203. lpp.*). Arī Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas kopsapulces 2008. gada 1. jūlija lēmumā (par vienveidīgu tiesību normu piemērošanu soda noteikšanā) 5. punktā teikts, ka personību raksturojošām ziņām ir svarīga nozīme, lemjot par vainīgajam piespriežamo kriminālsoda veidu un mēru. Uzmanība jāpievērš arī tādu faktu analīzei, kuri ir izdarīto noziedzīgo nodarījumu, nodarījuma sekas, cietušajiem radīto kaitējumu, veselība, sabiedrības interešu apdraudējumu *(sal. Krastiņš U. Augstākās tiesas plēnuma lēmumu krimināltiesību jautājumos apkopojums ar komentāriem mūsdienu skatījumā. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2021, 172.-177. lpp.*).

[5.1] Noziedzīgais nodarījums izdarīts ar tiešu nodomu (*dolus directus*), jo apsūdzētais /pers. A/ apzinājās savas darbības kaitīgās sekas un vēlējās, lai tās iestājas. Viņš apzinājās, ka veikalā paņem preci, bet par to nesamaksā, kas ir zādzība. Ar noziedzīgo nodarījumu radītais mantiskais kaitējums maznozīmīgs. Nolaupītās preces atdotas veikalam. Paliekošs kaitējums radīts nav. Cietusī kaitējuma kompensāciju nav pieteikusi.

[5.2] Pārbaudot apsūdzētā /pers. A/ personību, tiesa konstatē, ka agrāk vairakkārt (septiņas reizes) kriminālī sodīts, pēdējo reizi Zemgales rajona tiesā 2023. gada 23. maijā pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 20 dienām. Spriedums stājies spēkā 2023. gada 20. jūnijā (*lietas 31.-35., 65., 68.-73. lapa*). Īslaicīgās brīvības atņemšana sods izciests, pārējie sodi nav izciesti. Sodāmība nav dzēsta. Deklarētā dzīvesvieta /adrese A/. Neprecējies. Ar profesionālo izglītību. Lietā nav iegūtas ziņas, ka apsūdzētā veselības stāvoklis būtu tāds, kas liedz viņam piemērot brīvības atņemšanas sodu. Lietā nav ziņu arī par to, ka viņš slimotu ar jebkāda veida garīgu slimību. Tādējādi secināms, ka /pers. A/ ir pilnībā atbildīgs par savu rīcību.

Tā kā /pers. A/ iepriekš sodīts, tostarp ar brīvības atņemšanas sodu, taču tas viņu neatturēja no jauna noziedzīga nodarījuma izdarīšanas, turklāt jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīja nedzēstas sodāmības laikā, secināms, ka no iepriekšējiem sodiem nav izdarījis pozitīvus secinājumus un nav pilnībā labojies. Līdz ar ko tiesa piekrīt prokurora viedoklim, ka apsūdzētajam /pers. A/ piemērojams Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas sankcijā paredzētais sods – īslaicīga brīvības atņemšana.

[5.3] Ņemot vērā iepriekš konstatētos apstākļus – noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī apsūdzētā personību, atbildību pastiprinošos apstākļus –, tiesa atzīst, ka sodam jābūt bargākam par vidējo robežu, proti, uz 1 mēnesi un 20 dienām.

[6] No lietas materiāliem redzams, ka apsūdzētais noziedzīgo nodarījumu, par kuru tiek sodīts ar šo spriedumu, izdarījis pēc Austrumzemgales prokuratūras prokurora 2022. gada 4. oktobra priekšraksta par sodu spēkā stāšanās un pēc Zemgales rajona tiesas 2022. gada 22. oktobra sprieduma spēkā stāšanās. Apsūdzētajam galīgais sods pēc šiem nolēmumiem noteikts ar Zemgales rajona tiesas tiesneša 2023. gada 19. janvāra lēmumu, kas stājies spēkā 2023. gada 31. janvārī. Turklāt apsūdzētais sodīts ar Zemgales rajona tiesas 2023. gada 23. maija spriedumu pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 20 dienām.

Tiesa pievienojas prokurora viedoklim, ka apsūdzētajam galīgais sods nosakāms saskaņā ar Krimināllikuma 51. panta pirmo daļu un $1.^1$ daļu, proti, šajā spriedumā noteiktajam sodam jāpievieno sodi, kas nav izciesti pēc iepriekšējiem nolēmumiem. Proti, daļēji jāpievieno neizciesto īslaicīgo brīvības atņemšanu (18 dienas), kas noteikta ar Zemgales rajona tiesas 2023. gada 25. maija spriedumu, bet pilnībā jāpievieno neizciestais sabiedriskais darbs (338 stundas un 30 minūtes) un transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana (3 gadi un 11 mēneši un 22 dienas), kas noteikti ar Zemgales rajona tiesas

2023. gada 19. janvāra lēmumu, jo šie sodi ir patstāvīgi. Tādējādi galīgais sods jānosaka – īslaicīga brīvības atņemšana uz 2 mēnešiem, sabiedriskais darbs uz 338 stundām un 30 minūtēm un jāatņem transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 3 gadiem un 11 mēnešiem un 22 dienām.

Tiesa atzīst, ka šāds galīgais sods būtu adekvāts un taisnīgs par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem un apsūdzētā personībai. Arī Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas kopsapulces 2008. gada 1. jūlija lēmumā (par vienveidīgu tiesību normu piemērošanu soda noteikšanā) 31. punktā teikts, ja persona ir izdarījusi vairākus noziedzīgus nodarījumus, galīgajam sodam vajadzētu būt bargākam salīdzinājumā ar sodu, ko piespriež personai, kura izdarījusi vienu noziedzīgu nodarījumu. Nosakot sodu par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem, vispārējos gadījumos vajadzētu piemērot piespriesto sodu daļēju saskaitīšanu. Savukārt galīgā soda noteikšana, ietverot vieglāko sodu smagākajā, kā arī pilnīgi saskaitot piespriestos sodus, var tikt piemērota īpašos gadījumos.

[7] /pers. A/ 2023. gada 16. martā tika piemērots drošības līdzeklis, kas nav saistīts ar brīvības atņemšanu, proti, uzturēšanās noteiktā vietā (*lietas 26.lapa*). Tiesa uzskata, ka saskaņā ar KPL 249. panta pirmo daļu apsūdzētajam piemērotais drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā – saglabājams līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim.

[8] KPL 368. panta pirmā daļa noteic, ka procesuālos izdevumus ar tiesas nolēmumu piedzen no notiesātajiem, izņemot likumā noteiktos gadījumos. KPL 367. panta pirmās daļas 4. punkts noteic, ka procesuālie izdevumi ir: samaksa advokātam, kad izdevumus par juridisko palīdzību sedz no valsts līdzekļiem.

[8.1] Saskaņā ar KPL 464. panta pirmo daļu lieta iztiesāta bez apsūdzētā piedalīšanās, jo viņš atkārtoti bez attaisnojoša iemesla neieradās tiesā. Tiesā pēc procesa virzītāja nozīmējuma, lai nodrošinātu /pers. A/ Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību konvencijas 6. panta 3. punkta "c" apakšpunktā un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta otrajā daļā un Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajā un ceturtajā teikumā nostiprinātās tiesības uz aizstāvību, pēc tiesas norīkojuma aizstāvību realizēja zvērināts advokāts Zigurds Broks. Saskaņā ar KPL 84., 85. un 367. pantu un „Paziņojumā par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu kriminālprocesā" esošajām ziņām par darbu juridiskās palīdzības nodrošināšanā aizstāvim izmaksājami – 80 *euro* (*lietas 74. lapa*).

[8.2] Lietā nav iesniegti pierādījumi tam, lai tiesa varētu secināt, ka apsūdzētā /pers. A/ mantiskais stāvoklis ir tāds, kas liedz viņam samaksās procesuālos izdevumus. Tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais ir darba spējīgā vecumā, lietā nav iesniegtas ziņas par to, ka viņa veselības stāvoklis liegtu viņam strādāt un gūt ienākumus. Tiesa arī nekonstatē KPL 85. panta, 368. panta ceturtās, piektās daļas nosacījumus, lai procesuālos izdevumus segtu no valsts līdzekļiem. Tiesa ņem vērā, ka šie procesuālie izdevumi radās procesā tikai tāpēc, ka apsūdzētais /pers. A/ nepildīja savus procesuālos pienākumus un izvairījās no tiesas. Tādējādi tiesa atzīst, ka saskaņā ar KPL 368. panta pirmo daļu procesuālie izdevumi piedzenami no apsūdzētā /pers. A/ valsts ienākumos.

[9] Saskaņā ar KPL 240.panta pirmās daļas 1.punktu tiesa atzīst, ka disks (videoieraksts no veikala "/Nosaukums/" videonovērošanas kamerām), kas glabājas pie krimināllietas materiāliem, ir atstājams pie lietas materiāliem kā elektroniskais dokuments.

REZULTATĪVĀ DAĻA

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511., 512. un 530.pantu tiesa

n o s p r i e d a

atzīt /pers. A/ par vainīgu Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 mēnesi un 20 dienām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu pirmo daļu un 1.[1] daļu pēc spriedumu kopības sodam, kas noteikts ar šo spriedumu, daļēji pievienot neizciesto īslaicīgo brīvības atņemšanu (18 dienas), kas noteikts ar Zemgales rajona tiesas 2023.gada 25.maija spriedumu, bet pilnībā pievienot neizciesto sabiedrisko darbu (338 stundas un 30 minūtes) un transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana (3 gadi un 11 mēneši un 22 dienas), kas noteikti ar Zemgales rajona tiesas 2023.gada 19.janvāra lēmumu, un /pers. A/ galīgo sodu noteikt – īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 mēnešiem, sabiedrisko darbu uz 338 stundām un 30 minūtēm un atņemt transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 3 gadiem un 11 mēnešiem un 22 dienām.

/pers. A/ piemēroto drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā – saglabāt līdz brīdim, kad spriedums stāsies spēkā.

Piedzīt no /pers. A/ valsts ienākumos procesuālos izdevumus par valsts nodrošināto juridisko palīdzību (zvērināts advokāts Zigurds Broks) 80 *euro*. Daļā par procesuālo izdevumu piedziņu noteikt /pers. A/ nolēmuma labprātīgas izpildes termiņu – 30 dienas no nolēmuma spēkā stāšanās dienas.

Rakstveida pierādījumu – CD matricu ar videoierakstiem, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem, – atstāt lietā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 10 (desmit) dienu laikā pēc pilna nolēmuma pieejamības dienas, apelācijas sūdzību vai protestu iesniedzot Zemgales rajona tiesā.

Pilna sprieduma pieejamības datums – 2024.gada 2.februāris.

Tiesnesis Ramiro Grandāns